

Briselē, 2019. gada 15. aprīlī
(OR. en, de)

Starpiestāžu lieta:
2016/0280(COD)

7986/19
ADD 1 REV 2

CODEC 814
PI 61
RECH 196
EDUC 183
COMPET 290
AUDIO 54
CULT 59
DIGIT 66
TELECOM 152

"I/A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Projekts – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA par autortiesībām un blakustiesībām digitālajā vienotajā tirgū un ar ko groza Direktīvas 96/9/EK un 2001/29/EK (pirmais lasījums) – leģislatīvā akta pieņemšana – paziņojumi

Itālijas, Luksemburgas, Nīderlandes, Polijas un Somijas kopīgais paziņojums

Šīs direktīvas mērķi bija sekmēt iekšējā tirgus labu funkcionēšanu un stimulēt inovāciju, radošumu, ieguldījumus un jauna satura radīšanu, arī digitālajā vidē. Šā paziņojuma parakstītājvalstis atbalsta šos mērķus. Digitālās tehnoloģijas ir radikāli mainījušas satura veidošanas, izplatīšanas un piekļuves veidu. Tiesiskajam regulējumam ir jāatspoguļo un jāvirza šīs izmaiņas.

Tomēr, pēc mūsu domām, direktīvas galīgais teksts neļauj pienācīgi sasniegt iepriekšminētos mērķus. Mēs uzskatām, ka direktīva tās pašreizējā formā ir solis atpakaļ digitālajā vienotajā tirgū, nevis solis uz priekšu.

Jo īpaši mēs paužam nožēlu par to, ka direktīva nenodrošina pareizo līdzsvaru starp tiesību subjektu aizsardzību un ES pilsoņu un uzņēmumu interesēm. Tāpēc tas var kavēt inovāciju, nevis veicināt to, un negatīvi ietekmēt Eiropas digitālā vienotā tirgus konkurētspēju.

Turklāt, mūsaprāt, direktīvā trūkst juridiskās skaidrības, un tas radīs juridisko nenoteiktību daudzām attiecīgajām ieinteresētajām personām un var aizskart ES pilsoņu tiesības.

Tāpēc mēs nevaram piekrist ierosinātajam direktīvas tekstam.

Igaunijas paziņojums

Igaunija vienmēr ir atbalstījusi šīs direktīvas mērķi, proti, labāku piekļuvi saturam tiešsaistē, galveno izņēmumu darbību digitālajā un pārrobežu vidē un autortiesību tirgus labāku un līdzsvarotu darbību.

Tomēr Igaunija uzskata, ka direktīvas galīgajā redakcijā nav panākts pietiekams līdzsvars starp dažādām interesēm visos aspektos.

Turklāt Igaunijā nesen notika parlamenta vēlēšanas, un mūsu jaunā valdība un parlaments nav varējuši paust savu nostāju par galīgo kompromisa tekstu.

Vācijas paziņojums

1. Vācijas federālā valdība piekrīt ierosinātajai Direktīvai par autortiesībām un blakustiesībām digitālajā vienotajā tirgū (turpmāk – "direktīva"), kā tā izklāstīta 2019. gada 13. februāra triaļoga kompromisa teksta versijā, tādēļ ka ar reformu kopumā tiek panākti steidzami nepieciešamie pielāgojumi novecojušajā Eiropas tiesiskajā regulējumā, piemēram, noteikumos par tekstizraci un datizraci, komerciālajā apritē nepieejamiem darbiem un izpildītāju līgumtiesībām.

2. Vienlaikus Vācijas federālā valdība pauž nožēlu, ka nav bijis iespējams vienoties par tādu koncepciju attiecībā uz augšupielādes platformu atbildību par autortiesībām, ko varētu plaši atbalstīt visas puses. Ir plaša vienprātība par to, ka satura radītājiem būtu jāpiedalās tā izmantošanā augšupielādes platformās. Tomēr jo īpaši direktīvas 17. pantā paredzētais pienākums nodrošināt pastāvīgu aizsargāta satura "izņemšanu" ("*stay down*") un algoritmos balstīti risinājumi ("augšupielādes filtri"), ko paredzēts izmantot šajā sakarā, ir izraisījuši nopietnas pārdomas un izpelnījušies plašu kritiku Vācijas sabiedrībā. Arī balsojums Eiropas Parlamentā 2019. gada 26. martā atklāja, ka starp atbalstītājiem un kritizētājiem pastāv milzīga plaisa.
3. Savos centienos mēs koncentrējamies uz izpildītājiem, autoriem un galu galā visiem satura radītājiem, kuri pašsaprotami izmanto jaunus rīkus, ko radošajā darbā nodrošina digitalizācija un savienojamība. Vācijas federālā valdība, protams, neapšaubā to, ka radošais darbs internetā ir jāaizsargā un ka šā darba radītājiem ir jāsaņem atbilstoša atlīdzība.
4. Saskaņā ar 17. panta 10. punktu Eiropas Komisijai ir jārīko dialogs ar visām attiecīgajām ieinteresētajām grupām, lai izstrādātu norādījumus 17. panta piemērošanai. Noteikumā ir skaidri minēts, ka ir jāsaglabā līdzsvars starp pamattiesībām un iespēju augšupielādes platformās izmantot aizsargātu saturu saskaņā ar likumīgām atļaujām. Vācijas federālā valdība tādēļ pieņem, ka šā dialoga galvenā ideja ir garantēt atbilstošu atlīdzību satura radītājiem, pēc iespējas novērst "augšupielādes filtru" lietošanu, nodrošināt vārda brīvību un aizsargāt lietotāju tiesības. Vācijas federālā valdība pieņem, ka šajā dialogā tiks panākta vienošanās par vienotu īstenošanu visā Savienībā, jo sadrumstalota īstenošana 27 valstu variantos nebūtu saderīga ar Eiropas digitālā vienotā tirgus principiem. Pamatojoties uz šo paziņojumu, Vācijas federālā valdība piedalīsies šajā dialogā.

5. Ja šajā sakarā vispār tiek izmantoti tehniski risinājumi, ir jāievēro Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktās datu aizsardzības prasības un Eiropas Savienībai būtu jāmudina izstrādāt atvērtā pirmkoda tehnoloģijas ar atvērtām saskarnēm. Atvērtā pirmkoda programmatūra garantē pārredzamību, savukārt atvērtās saskarnes nodrošina sadarbību un standartizāciju. Tādējādi var novērst, ka tirgū dominējošās platformas vēl vairāk konsolidē savu tirgus ietekmi, izmantojot savu izveidoto filtrēšanas tehnoloģiju. Vienlaikus ES ir jāizstrādā koncepcijas, kas ar publiskām, pārredzamām un paziņošanas procedūrām vēršas pret tādu *de facto* autortiesību reģistru, kas koncentrēts dominējošo platformu rokās.
6. Vispirms ir jāizskata un jāprecizē direktīvas 2. panta 6. punktā noteiktās prasības, jo attiecīgie noteikumi ir paredzēti tikai tām tirgū dominējošām platformām, kuras lielā daudzumā dara pieejamas ar autortiesībām aizsargātu darbu augšupielādes un uz šādu praksi balsta savu komerciālās uzņēmējdarbības modeli, t. i., uz tādiem pakalpojumiem kā, piemēram, *YouTube* vai *Facebook*. Vienlaikus mēs skaidri norādīsim, kā tādi pakalpojumi kā, piemēram, *Wikipedia*, universitāšu repozitoriji, blogi un forumi, programmatūras platformas (piemēram, *Github*), tematiski piedāvājumi, kas nav saistīti ar radošo nozari, ziņapmaiņas pakalpojumi (piemēram, *WhatsApp*), pārdošanas portāli vai mākoņpakalpojumi nav platformas 17. panta nozīmē. Turklāt mēs nodrošināsim, ka tiek paredzēts izņēmums jaunuzņēmumiem.
7. Tāpat ir skaidrs, ka augšupielādes platformām arī turpmāk vajadzētu būt pieejamām pilsoniskajai sabiedrībai kā brīviem un necenzētiem saziņas kanāliem. Direktīvas 17. panta 7. un 8. pantā šajā sakarā ir noteikts, ka augšupielādes platformu aizsargpasākumi nedrīkst kavēt likumīgu aizsargāta satura izmantošanu. Par to mēs īpaši iestājamies, jo augšupielādes platformas ir arī atspēriena punkts satura radītājiem, dodot tiem iespēju uzrunāt publiku visā pasaulē bez izdevēja piesaistīšanas.

8. Mērķis ir panākt, lai "augšupielādes filtra" instruments būtu lielā mērā lieks. Katram pastāvīgam "izņemšanas" mehānismam ("augšupielādes filtram") ir jāatbilst proporcionalitātes principam. Jo īpaši varētu apsvērt procesuālās garantijas, piemēram, ja lietotāji paziņo, ka viņi likumīgi augšupielādē saturu no trešām personām. Šajos gadījumos dzēšanu nevarētu veikt automātiski, bet tikai pēc personas veiktas pārbaudes. Tajā pašā laikā būtu pietiekami jāpārbauda jebkura izņemama satura īpašumtiesības, ja vien informācija nav iegūta no "uzticama signalizētāja". Visos gadījumos platformām ir jāgarantē viegla piekļuve sūdzību mehānismam, kas paredzēts, lai efektīvi un pēc iespējas ātrāk atrisinātu strīdīgus gadījumus.
9. Turklāt aizsargātu saturu augšupielādes platformās ir atļauts bez maksas izmantot kritikās vai apskatos, karikatūrās, parodijās vai stilizācijās, vai pat saistībā ar "citēšanu". Šādos gadījumos tiesību subjekts tik un tā necieš nekādu ekonomisku zaudējumu. Attiecībā uz visiem citiem izmantošanas veidiem platformām būtu jāiegādājas licences, ja tās ir pieejamas samērā viegli un par taisnīgu cenu. Mēs izskatīsim, kā ar tiešo maksājumu pieprasījumiem var garantēt satura radītāju taisnīgu līdzdalību šajos licenču ieņēmumos, tostarp tajos gadījumos, kad zīmolam, izdevējam vai producentam ir ekskluzīvas tiesības. Tāpat ir jāgarantē atbilstīga atlīdzība par jebkuru jaunu saturu, kas radīts augšupielādes platformās un ko izmanto komerciālos nolūkos. Taču vissvarīgākais – ienākumiem, kas gūti no satura izmantošanas augšupielādes platformās un kas ir vēlami politisku iemeslu dēļ, ir jāsasniedz arī paši satura radītāji.

10. Direktīvas 17. panta mērķis ir monetizēt aizsargāta satura izmantošanu augšupielādes platformās un nodrošināt atbilstīgu un taisnīgu atlīdzību autoriem un izpildītājiem. Vācijas federālā valdība piekrīt šim mērķim. Eiropas kompromisā licencēšana ir metode, kas izvēlēta, lai to sasniegtu. Direktīvas 17. panta 4. punktā ir paredzēts, ka augšupielādes platformām savu pienākumu veikšanai ir "jādara viss iespējamais", lai iegūtu licences. Tam būs izšķiroša nozīme šā noteikuma īstenošanā. Ir jāatrod praktiski risinājumi licenču iegūšanai. Lai gan platformām nevar uzlikt praksē neizpildāmas prasības, ir jānodrošina, ka centieni iegūt licences tiek apvienoti ar godīgiem atlīdzības piedāvājumiem.
11. Lai atrisinātu šo jautājumu, proti, kā var noslēgt licences pēc iespējas attiecībā uz visu saturu augšupielādes platformās –, autortiesību akti līdžās "tradicionālajai" individuālajai licencēšanai paredz daudzus citus mehānismus (piem., izņēmumus un ierobežojumus, iespējams, apvienojumā ar atlīdzības tiesībām; iespēju pārveidot ekskluzīvās tiesības par atlīdzības tiesībām; pienākumu slēgt līgumus ar saprātīgiem nosacījumiem; un radošo mākslinieku apvienību, piemēram, mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju, iesaisti).
12. Federālā valdība izskatīs visus šos modeļus. Ja izrādīsies, ka īstenošanas rezultātā tiek ierobežota vārda brīvība, vai ja iepriekš izklāstītie norādījumi saskarsies ar šķēršļiem ES tiesību aktos, federālā valdība strādās pie tā, lai nodrošinātu, ka ES autortiesību aktos konstatētās nepilnības tiek novērstas.